

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
МИНИСТАРСТВА ЗДРАВЉА
по ревизији сврсисходности пословања
„Безбедност хране у Републици Србији“**

**Број: 400-493/2023-04/48
Београд, 1. април 2024. године**

Садржај:

1. УВОД.....	2
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	3
ПРИОРИТЕТ 2 – Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана	3
2.1 Плански и законодавни оквир у области безбедности хране нису у потпуности успостављени, јер оперативни циљеви нису детаљније разрађени, значајне области нису у целости регулисане, а планска акта управљања кризним ситуацијама нису донета	3
2.1.1 Области општих услова за безбедност хране и услова хигијене хране у пословању храном нису у потпуности уређене подзаконским актима.....	3
2.1.1.1 Опис несврсисходности.....	3
2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	3
2.2 Институционални оквир предвиђен Законом о безбедности хране није ефективно успостављен, јер спроведене активности Стручног савета нису у довољној мери допринеле процени ризика у области безбедности хране на националном нивоу, капацитети Националне референтне лабораторије нису у потпуности искоришћени, а координација инспекцијског надзора и мониторинг хране нису ефикасно успостављени	4
2.2.1 Лабораторије, које су обављале лабораторијска испитивања у склопу службених контрола из оквира надлежности инспекцијских служби Министарства здравља, нису изабране путем конкурса	4
2.2.1.1 Опис несврсисходности.....	4
2.2.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	4
2.2.2 Планови службене контроле нису донети, услед чега нису одређени приоритети контрола и није успостављена координација између надлежних органа у систему контроле хране.....	5
2.2.2.1 Опис несврсисходности.....	5
2.2.2.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	5
2.2.3 Мониторинг хране се не обавља у континуитету	6
2.2.3.1 Опис несврсисходности.....	6
2.2.3.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	6
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања „Безбедност хране у Републици Србији“, број: 400-493/2023-04/39 од 25. децембра 2023. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту: Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио Одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У Одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали Одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у Одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

ПРИОРИТЕТ 2 – Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана

2.1 Плански и законодавни оквир у области безбедности хране нису у потпуности успостављени, јер оперативни циљеви нису детаљније разрађени, значајне области нису у целости регулисане, а планска акта управљања кризним ситуацијама нису донета

2.1.1 Области општих услова за безбедност хране и услова хигијене хране у пословању храном нису у потпуности уређене подзаконским актима

2.1.1.1 Опис несврсисходности

Законом о безбедности хране је предвиђено доношење подзаконских аката који ближе уређују одређене области, међу којима су и општи услови за безбедност хране и услови хигијене хране у пословању храном. Међутим, од 2011. године, до када је било предвиђено доношење подзаконских аката прописаних Законом о безбедности хране, ове области нису у потпуности уређене, јер Министарство здравља није донело сва подзаконска акта предвиђена Законом. Услед непостојања прописаних аката примењују се прописи који нису усаглашени са захтевима савремених система безбедности хране, а који су значајни са аспекта заштите живота и здравља људи и интереса потрошача.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Одговорним лицима Министарства здравља, дата је препорука да подзаконским актима ближе уреде област услова хигијене хране у пословању храном и општих услова за безбедност хране.

У Одазивном извештају број: службено/2024-10 од 25. марта 2024. године, Министарство здравља је обавестило Државну ревизорску институцију да су у припреми за објављивање у Службеном гласнику два подзаконска акта: Правилник о храни са измењеним нутритивним саставом и Правилник о храни за специфичне популационе групе. Њихово објављивање се очекује у периоду април – мај 2024. године. Након усвајања наведених подзаконских аката планирана је обука инспектора и субјеката у пословању храном ради правилне примене прописа. Обука је планирана за период септембар – октобар 2024. године.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.2 Институционални оквир предвиђен Законом о безбедности хране није ефективно успостављен, јер спроведене активности Стручног савета нису у довољној мери допринеле процени ризика у области безбедности хране на националном нивоу, капацитети Националне референтне лабораторије нису у потпуности искоришћени, а координација инспекцијског надзора и мониторинг хране нису ефикасно успостављени

2.2.1 Лабораторије, које су обављале лабораторијска испитивања у склопу службених контрола из оквира надлежности инспекцијских служби Министарства здравља, нису изабране путем конкурса

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Лабораторијска испитивања у области безбедности хране у поступку службене контроле могу се уступити лабораторијама (службене лабораторије) путем конкурса које расписују Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Министарство здравља. Конкурсом се ближе прописују услови које морају да испуне службене лабораторије за лабораторијска испитивања у области безбедности хране и хране за животиње, у складу са својим надлежностима. Међутим, лабораторије, које су обављале лабораторијска испитивања у склопу службених контрола из оквира надлежности инспекцијских служби Министарства здравља, нису изабране путем конкурса и са њима нису закључени уговори. Ангажовањем лабораторија које нису изабране путем конкурса у складу са Законом о безбедности хране, јавља се ризик да лабораторијска испитивања обављају лабораторије које не испуњавају услове у погледу искуства, резултата и благовремености.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Одговорним лицима Министарства здравља, дата је препорука да у случају уступања лабораторијских испитивања лабораторијама у поступку службених контрола, из оквира надлежности санитарне и граничне санитарне инспекције, процес избора лабораторија спроведу у складу са Законом о безбедности хране.

У Одазивном извештају број: службено/2024-10 од 25. марта 2024. године, Министарство здравља је обавестило Државну ревизорску институцију да је предлог и иницијатива за расписивање конкурса за избор службених лабораторија Министарства здравља покренута од стране Сектора за инспекцијске послове, Министарства здравља у смислу достављања информације и модела акта по узору на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

У периоду од септембар – октобар 2024. године биће припремљен допис за расписивање конкурса за избор службених лабораторија Групи за јавне набавке Министарства здравља.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.2.2 Планови службене контроле нису донети, услед чега нису одређени приоритети контрола и није успостављена координација између надлежних органа у систему контроле хране

2.2.2.1 Опис несврсисходности

Законом о безбедности хране предвиђено је доношење Плана службене контроле, који представљају планска документа која садрже структуру и организацију система контроле хране, циљеве, приоритете контрола, начин, рокове и средства вршења службених контрола, координацију између надлежних органа одговорних за вршење службених контрола у циљу заштите безбедности хране. Доношење Плана службене контроле у надлежности је Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Министра здравља.

У систему безбедности хране нису одређени приоритети контрола и није успостављена координација између надлежних органа у циљу заштите безбедности хране, јер Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Министарство здравља нису донели Планове службене контроле у периоду од 2019. до 2022. године, као ни у претходном периоду. Услед непостојања планских докумената, у оквиру службених контрола изостаје одређивање приоритета контрола и успостављање координације између надлежних органа у циљу заштите безбедности хране.

2.2.2.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Одговорним лицима Министарства здравља, дата је препорука да донесу План службене контроле, којим ће се успоставити организација и координација система контроле хране између надлежних органа за вршење службених контрола, у циљу заштите безбедности хране.

У Одазивном извештају број: службено/2024-10 од 25. марта 2024. године, Министарство здравља је обавестило Државну ревизорску институцију да је нацрт Закона о службеним контролама, који ће детаљније регулисати ову област припремљен за слање Европској комисији, као саставни део пакета закона за испуњење Мерила I за отварање Поглавља 12 – Безбедност хране и фитосанитарна политика. Усвајање наведеног закона планирано је у 4. кварталу 2024. године.

Докази: План за испуњавање мерила I за отварање преговора у оквиру Поглавља 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Стратегија Републике Србије за преношење и примену правних тековина Европске уније за Поглавље 12 - Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика са општим акционим планом и посебним акционим планом за сузбијање и искорењивање класичне куге свиња, Последња информација о статусу коју поседује одсек за Европске интеграције о доношењу Закона о службеним контролама.

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.2.3 Мониторинг хране се не обавља у континуитету

2.2.3.1 Опис несврсисходности

Мониторинг јесте спровођење низа планираних активности које се односе на праћење или мерење, како би се добио увид у правилну примену прописа о храни и храни за животиње, као и прописа из области здравља и добробити животиња и здравља биља. Доношење програма мониторинга безбедности хране, у складу са поделом надлежности из Закона о безбедности хране, у надлежности је Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Министарства здравља.

Међутим, Министарство здравља није донело Правилник о утврђивању програма мониторинга безбедности хране за 2019. годину, Правилници за 2020, 2021. и 2022. годину су донети, али их Министарство здравља преко института и завода за јавно здравље у сарадњи са санитарном инспекцијом није спровело.

Услед непредузимања правовремених активности, планирања мониторинга хране, као и појаве пандемије заразне болести ковид 19 у 2020. години, мониторинг хране који је у надлежности санитарне инспекције није обављан у континуитету, услед чега у наведеном периоду није утврђен ниво контаминената и учесталост појаве микроорганизама и осталих штетних материја у храни, нису прикупљени подаци из мониторинга који се користе за анализу ризика, а такође нису предвиђене мере које ће се предузети у случају присуства микробиолошких, хемијских и биолошких контаминената у храни.

2.2.3.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Одговорним лицима Министарства здравља, дата је препорука донесу и обезбеде спровођење Програма мониторинга хране из свог домена надлежности.

У Одазивном извештају број: службено/2024-10 од 25. марта 2024. године, Министарство здравља је обавестило Државну ревизорску институцију да је сачињен предлог Правилника о мониторингу безбедности хране за 2024. годину, као и да је припремљен за објављивање у Службеном гласнику, што је у планирано априла 2024. године.

Докази: Предлог Правилника о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране за 2024. годину

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо Одазивни извештај, број: службено/2024-10 од 25. марта 2024. године, који је на основу Извештаја о ревизији сврсисходности пословања „Безбедност хране у Републици Србији“, број: 400-493/2023-04/39 од 25. децембра 2023. године, поднео субјект ревизије Министарство здравља. Оценили смо да је Одазивни извештај, који је потписао и печатом оверило одговорно лице Министарства здравља.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације (акционог плана субјекта ревизије којим су планиране активности на отклањању откривених несврсисходности). Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су планиране мере исправљања, наведене у акционом плану и описане у Одазивном извештају који је поднео субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у Одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из Одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из Одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
1. април 2024. године